

Przyrodnicze uwarunkowania gospodarki przestrzennej [PUGP]

Ćwiczenie 5

**analiza uwarunkowań sozologicznych
zagospodarowania i użytkowania terenu –
czyli stan i ochrona środowiska, formy,
obiekty i obszary ochrony przyrody**

Ćwiczenie obejmuje analizę uwarunkowań sozologicznych (ochrony środowiska) w oparciu o mapę sozologiczną

Mapa sozologiczna jest mapą tematyczną, przedstawiającą:

- stan środowiska przyrodniczego,
- przyczyny i skutki – tak negatywnych, jak i pozytywnych przemian zachodzących w środowisku pod wpływem procesów naturalnych i antropogenicznych,
- sposoby ochrony naturalnych wartości środowiska.

Mapa stanowi źródło informacji o stanie zanieczyszczenia, zagrożeń środowiska przyrodniczego, narzędzie do badania i diagnozowania jego stanu w aspekcie ilościowym, systematyzującym i prognostycznym.

Mapa może być wykorzystana do opracowania syntetycznego wskaźnika stanu środowiska przyrodniczego różnych jednostek przestrzennych

*Na podstawie Wytycznych technicznych K - 3.6.
Głównego Geodety Kraju - Mapa sozologiczna
w skali 1 : 50 000*

Zanim przejdziemy do mapy:

**To będzie na trzeciej kartkówce :
- forma ochrony + organ ustanawiający +
najważniejsze ograniczenia**

Formy ochrony przyrody ustanawiane są na mocy Ustawy o ochronie przyrody z 2004 r.

Dz.U. Nr 92, rok 2004

Formami ochrony przyrody są:

1. parki narodowe;
2. rezerваты przyrody;
3. parki krajobrazowe;
4. obszary chronionego krajobrazu;
5. obszary Natura 2000 – w tym: **(BRAK ich na mapie sozologicznej)**

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSOP)

Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOOS)

Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty

6. pomniki przyrody;
7. stanowiska dokumentacyjne;
8. użytki ekologiczne;
9. zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
10. ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Ponadto (nie nazwane w ustawie formami ochrony):

- Parki Gminne
- Ogrody botaniczne (16 w PL) i zoologiczne (19)
- Strefy ochronne gatunków podlegających ochronie prawnej (np. ptaki drapieżne)

Uprawnienia organów ochrony przyrody do tworzenia form ochrony:

Czyli kto – tworzy co?

- **Obszary Natura 2000** – Minister Środowiska – rozporządzeniem
- **Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów** – Minister Środowiska – rozporządzeniem
- **Parki Narodowe** – Rada Ministrów – rozporządzeniem
- **Rezerваты przyrody** - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
- **Parki krajobrazowe** – Sejmik Województwa – uchwałą
- **Obszary chronionego krajobrazu** – Sejmik Województwa – uchwałą
- **formy ochrony indywidualnej** - Rada Gminy - uchwałą

Formy ochrony przyrody w Polsce(stan w dn. 31.XII.2013 r.)

(trzeba znać tylko liczbę i powierzchnię parków narodowych)

Lp.	Formy ochrony przyrody	Liczba obiektów	Pow. w tys. ha	% pow. kraju
1	Parki narodowe	23	314,6	1,00
2	Rezerваты przyrody	1463	164,4	0,5
3	Parki krajobrazowe	121	2 607,0	8,1
4	Obszary chronionego krajobrazu	386	7078,0	22,3
5	Użytki ekologiczne	6877	51,0	0,1
6	Stanowiska dokumentacyjne	155	0,9	0,002
7	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	318	93,4	0,3
8	Pomniki przyrody	36 318	-	-
9	Obszary NATURA 2000	OSOP-144 (17,8%); SOOS-823 (12,1%)		
10	Ochrona gatunkowa	750 gat. zwierząt	428 taks. roślin	52 gat. grzybów
	Ogółem bez Natury 2000		10 102,03	32,30 %

Źródła, rodzaj i postać danych sozologicznych

1) Mapa sozologiczna

Treść mapy stanowią:

- Formy prawne ochrony środowiska przyrodniczego,
- Formy degradacji komponentów środowiska przyrodniczego,
- Formy przeciwdziałanie degradacji środowiska przyrodniczego,
- Formy rekultywacji,
- Oznaczenia uzupełniające: granice państw, województw, powiatów i gmin, siedziby powiatów i gmin.

Każdy arkusz mapy zawiera na odwrocie komentarz, zawierający informacje w postaci tabel, wykresów, mapek i opisów ułatwiających odbiór treści mapy

Zakres tego ćwiczenia

Zakres szczegółowy ćwiczenia (nowa mapa – sozologiczna)

Wykonać analizę **występowania form ochrony środowiska** na obszarze arkusza opracowywanej mapy, które zgodnie z treścią Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym muszą być uwzględniane w opracowaniach ekofizjograficznych i projektowaniu dokumentów planowania przestrzennego – w tym:

- 1) **Grunty orne oraz łąki i pastwiska chronione** – tj. grunty rolne o glebach mineralnych klas I i III - **POWIERZCHNIE**;
- 2) **Przyrodnicze obszary prawnie chronione** – parki narodowe, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu – **GRANICE – z oznaczeniem typu formy ochrony**;
- 3) **Ujęcia wody i ich strefy ochronne** (ujęcia wody to administracyjnie wydzielone części terenu wokół urządzeń, budowli lub zbiorników infiltracyjnych służących pobieraniu wód powierzchniowych lub podziemnych na potrzeby komunalne i przemysłowe. W celu zapewnienia odpowiedniej jakości ujmowanej wody do zaopatrzenia ludności na potrzeby spożycia, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych ustanawia się strefy ochronne ujęć wody – **POWIERZCHNIE**;
- 4) **Złoża surowców mineralnych** - **GRANICE** podlegające ochronie w postaci racjonalnego gospodarowania zasobami i ich kompleksowego wykorzystania;
- 5) **Główne Zbiorniki Wód Podziemnych** – GZWP – zasoby wód wymagające szczególnej ochrony – **GRANICE (określone za pomocą ONO)**

**Czego szukać na mapie ?
- jakie są oznaczenia ?**

Zakres szczegółowy ćwiczenia (nowa kalka – sozologiczna)

- 1) **Grunty orne oraz łąki i pastwiska chronione** – tj. grunty rolne o glebach mineralnych klas I i III (czyli kompleksy rolniczej przydatności gleb od 1 do 5 oraz 8) – **POWIERZCHNIE**;

Grunty orne:

- a) chronione
- b) pozostałe

Łąki i pastwiska:

- a) chronione
- b) pozostałe

Zakres szczegółowy ćwiczenia (nowa kalka – sozologiczna)

- 2) **Ujęcia wody i ich strefy ochronne** (ujęcia wody to administracyjnie wydzielone części terenu wokół urządzeń, budowli lub zbiorników infiltracyjnych służących pobieraniu wód powierzchniowych lub podziemnych na potrzeby komunalne i przemysłowe. W celu zapewnienia odpowiedniej jakości ujmowanej wody do zaopatrzenia ludności na potrzeby spożycia, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych ustanawia się strefy ochronne ujęć wody – **POWIERZCHNIE**;

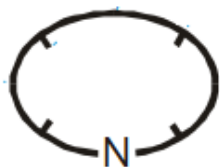
Strefy ochronne źródeł i ujęć wód powierzchniowych

Strefy ochronne źródeł i ujęć wód podziemnych

Zakres szczegółowy ćwiczenia (nowa kalka – sozologiczna)

- 3) **Złoża surowców mineralnych** - podlegające ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu zasobami oraz ich kompleksowym wykorzystaniu;

Złoża surowców mineralnych

W – węgiel kamienny	S – siarka
B – węgiel brunatny	L – sól kamienna i potasowa
T – torf	X – surowce skalne
N – ropa naftowa	I – surowce ilaste
G – gaz ziemny	K – kruszywa naturalne

- 4) **Główne Zbiorniki Wód Podziemnych** – GZWP – zasoby wód wymagające szczególnej ochrony (w granicach ONO – obszarów najwyższej ochrony)

Główne zbiorniki wód podziemnych
wymagające szczególnej ochrony

a) ONO (Obszary
Najwyższej Ochrony)

Zakres szczegółowy ćwiczenia (nowa mapa – sozologiczna)

5) Przyrodnicze obszary prawnie chronione – parki narodowe, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu – **GRANICE**;

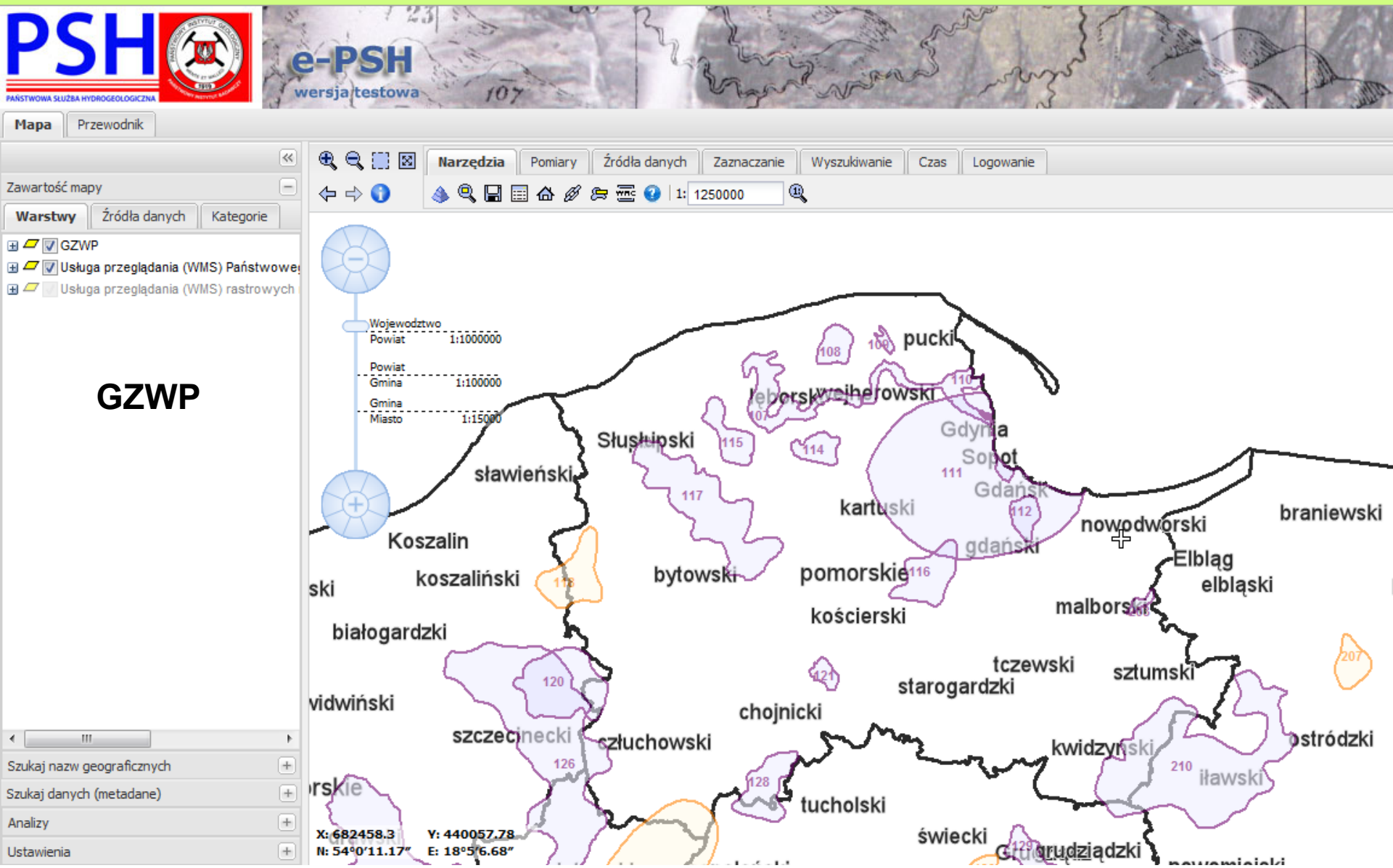
		Granice parków narodowych	
		Rezerваты przyrody	Rodzaje rezerwatów przyrody (oznaczenie rodzaju wewnątrz znaku): F - faunistyczne K - krajobrazowe L - leśne N - słonoroślowe P - przyrody nieożywionej R - florystyczne S - stepowe T - torfowiskowe W - wodne
		Użytki ekologiczne	
		Granice parków krajobrazowych	
		Granice obszarów chronionego krajobrazu	

- z zawodowego punktu widzenia należy pamiętać, że istnieją dość bogate źródła internetowe informacji o środowisku oraz bazy danych wielu instytucji zajmujących się środowiskiem

Internetowe źródła danych

Źródła, rodzaj i postać danych

<http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

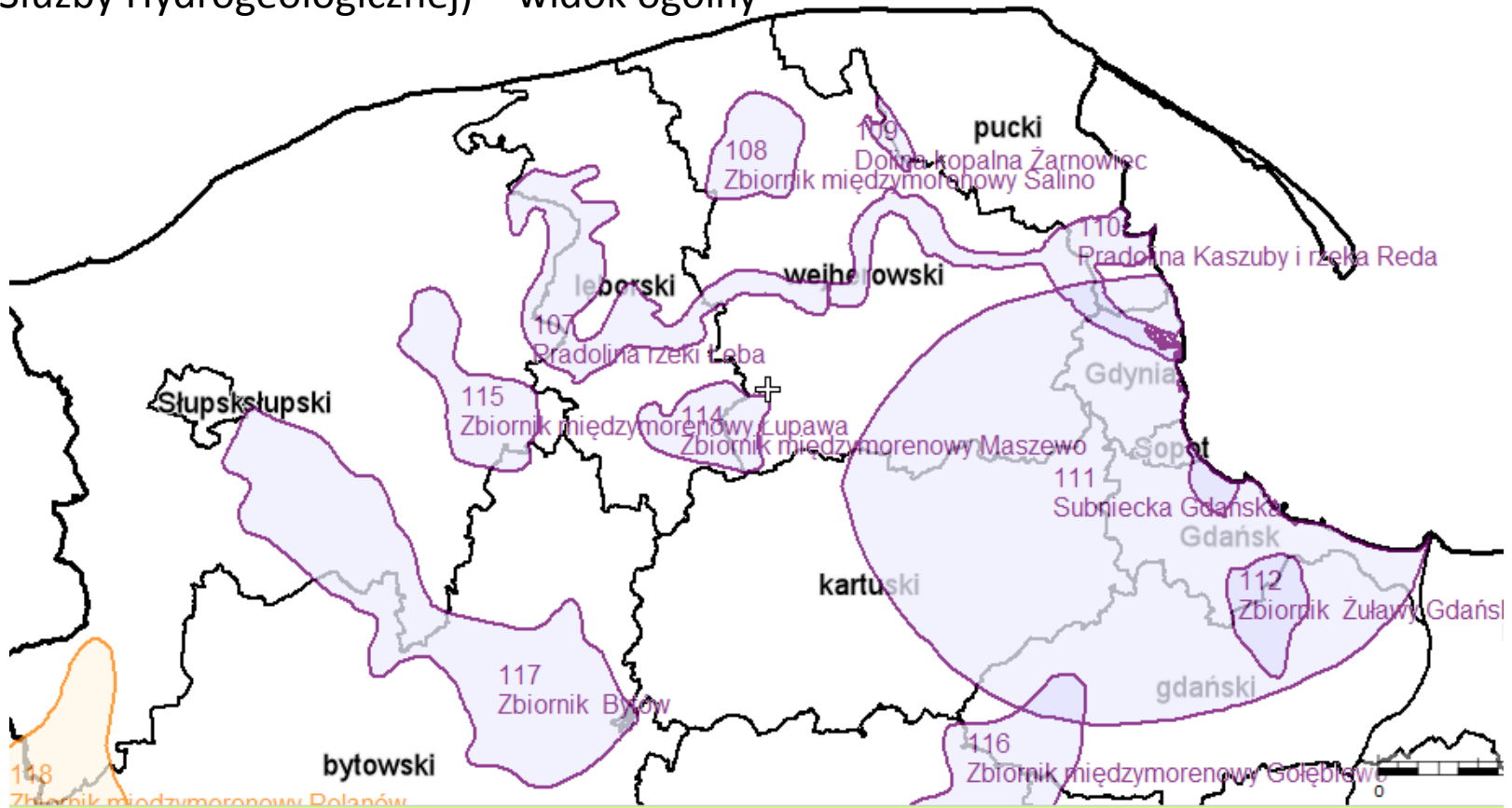

Źródła, rodzaj i postać danych

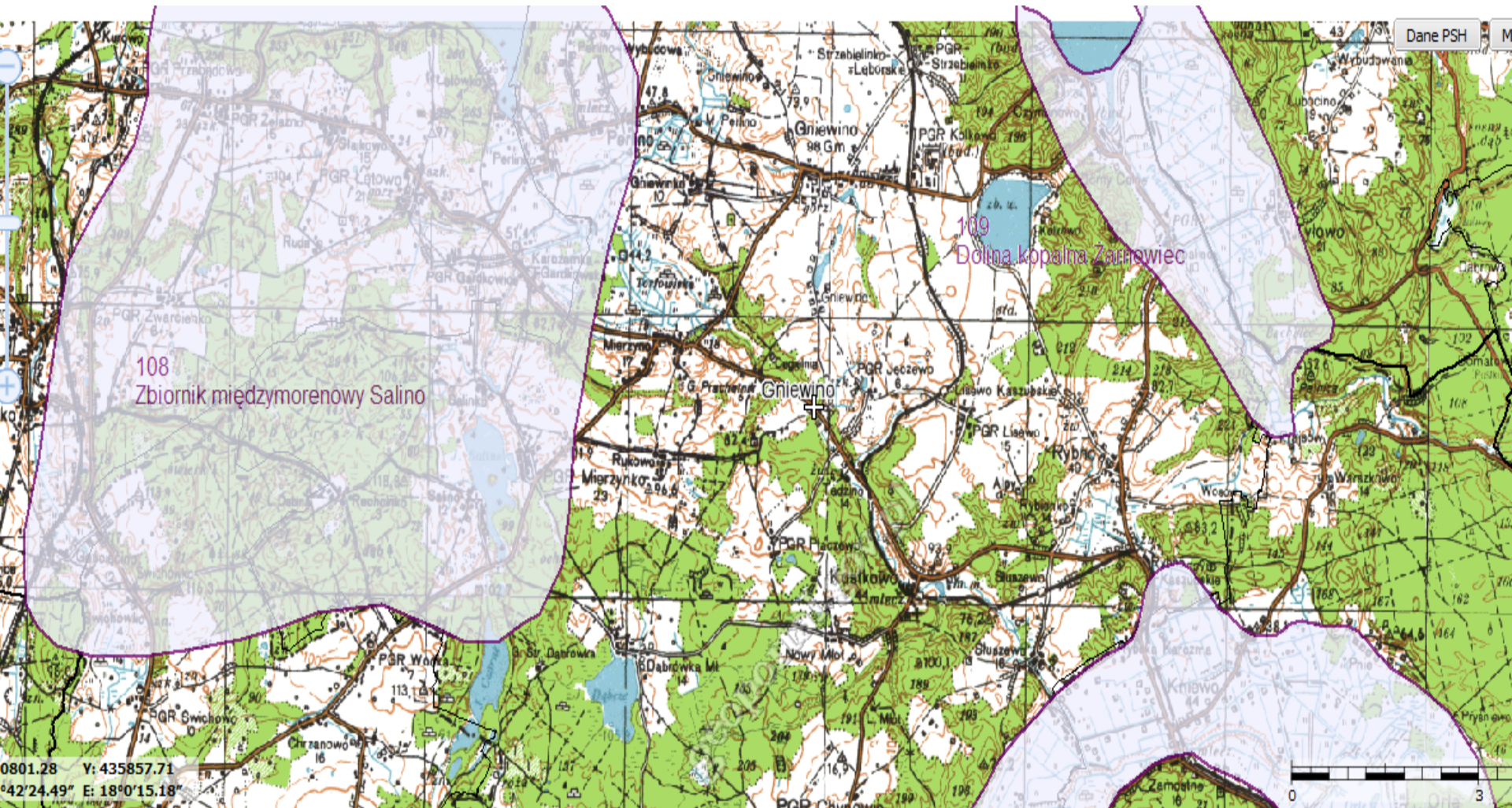
2) Internetowe źródła danych

Źródło danych: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP – w serwisie PSH (Państwowe Służby Hydrogeologicznej) – widok ogólny

Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP – w serwisie PSH (Państwowej Służby Hydrogeologicznej) – powiększenie

Źródła, rodzaj i postać danych

2) Internetowe źródła danych

<http://crfop.gdos.gov.pl/index.php>

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
+
Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

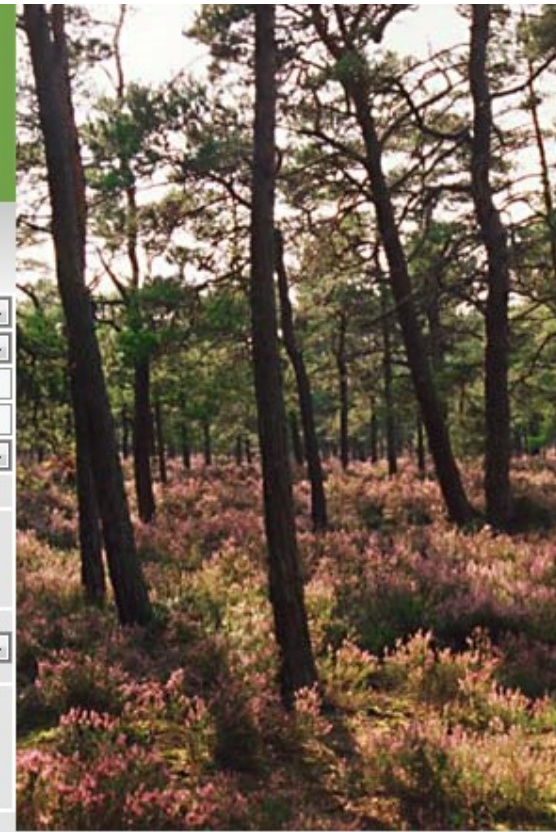
 dowolnie, ☐ NIE, ☐ TAK), and Ochrona z prawem międzynarodowym (dropdown: --- dowolna konwencja / brak ---). At the bottom left, there is a note: 'Wyniki sortują się alfabetycznie według formy ochrony przyrody, a następnie według nazwy danego obszaru lub obiektu, przy czym w pierwszej kolejności wyświetlane są obszary posiadające nazwę.' At the bottom right is a 'szukaj >' button."/>

szukaj formy ochrony przyrody:

Województwo	--- dowolne ---
Powiat	--- dowolny ---
Gmina (lub fragment nazwy)	
Nazwa własna (lub jej fragment)	
Forma ochrony	--- dowolna ---
Rok utworzenia [RRRR]	
Czy w ramach formy ochrony chronione są walory przyrodnicze związane z wodami?	☒ dowolnie ☐ NIE ☐ TAK
Ochrona z prawem międzynarodowym	--- dowolna konwencja / brak ---

Wyniki sortują się alfabetycznie według formy ochrony przyrody, a następnie według nazwy danego obszaru lub obiektu, przy czym w pierwszej kolejności wyświetlane są obszary posiadające nazwę.

szukaj >

© fot. Andrzej Kepel

Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody został utworzony przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody "Salamandra" we współpracy z firmą E-surf, na zlecenie Ministerstwa Środowiska, ze środków NFOŚiGW. Stanowi on wypełnienie obowiązków wynikających z art. 113 oraz 114 ust. 2 i 3 ustawy z

www.salamandra.org.pl

Obszar Chronionego Krajobrazu	pomorskie	gdański kartuski	Kartuzy (Gmina miejsko-wiejska) Kolbudy (Gmina wiejska) Pruszcz Gdański (Gmina wiejska) Somonino (Gmina wiejska) Żukowo (Gmina miejsko-wiejska)	OChK Doliny Raduni	1994	brak danych
Obszar Chronionego Krajobrazu	pomorskie	kościerski starogardzki	Kościerzyna (Gmina wiejska) Liniewo (Gmina wiejska) Skarszewy (Gmina wiejska) Stara Kiszewa (Gmina wiejska) Starogard Gdański (Gmina wiejska)	OChK Doliny Wierzycy	1994	brak danych
[1-15] [16-30] [31-45] [46-60] [61-75] [76-90] [91-105] [106-120] [121-135] [136-150] [151-165] ... [2041-2047]						

Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody został utworzony przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody "Salamandra" we współpracy z firmą E-surf, na zlecenie Ministerstwa Środowiska, ze środków NFOŚiGW. Stanowi on wypełnienie obowiązków wynikających z art. 113 oraz 114 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

UWAGA: Rejestr jest obecnie w trakcie uzupełniania i aktualizowania przez organy ochrony przyrody. Do czasu zakończenia tego procesu przez wszystkie gminy, wojewodów i Ministerstwo Środowiska

www.salamandra.org.pl

www.e-surf.pl

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

geoserwis
mapy

20 km
10 km

Obszary chronione

Podział administracyjny

Nazwy geograficzne

wprowadź nazwę lub kod obszaru...

Mapa

ortofotomapa GUGIK

Legenda

- ☒ Ortofotomapa
 - ☒ Ortofotomapa
- ☒ Obszary chronione
 - ☒ Rezerваты
 - ☒ Parki Krajobrazowe *
 - ☒ Parki Narodowe **
 - ☒ Obszary Chronionego Krajobrazu *
 - ☒ Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe *
 - ☒ Natura 2000 - obszary ptasie
 - ☒ Natura 2000 - obszary siedliskowe
- ☐ Atrakcje turystyczne
- ☐ Dla podróżnych
- ☐ Multimedia
- ☐ Dane katastralne GUGIK
- ☐ Państwowy Rejestr Granic
- ☐ Państwowy Rejestr Nazw Geogr.

więcej...

* - dane w weryfikacji

** - dane w aktualizacji

Opis mapy do części sozologicznej jest prosty – należy go dokonać wg podanych 5 punktów (slajd 7) – określając:

- 1) powierzchnię i ogólną lokalizację gruntów rolnych chronionych**
- 2) rodzaj, liczbę, powierzchnię i ogólną lokalizację przyrodniczych obszarów prawnie chronionych**
- 3) liczbę i lokalizację ujęć wody i ich stref ochronnych**
- 4) liczbę, rodzaje i lokalizację złóż surowców mineralnych**
- 5) lokalizację G Z W P (w oparciu o ONO)**

- lokalizację poszczególnych obszarów (obiektów) należy opisywać na tle użytkowania (pokrycia) terenu i elementów sieci osadniczej

Serwis dla obszarów Natura 2000 – na stronach GDOŚ

<http://natura2000.gdos.gov.pl>

Szukaj w serwisie

WIEM

ROZUMIEM

LUBIĘ

Rozumiem

 Wyszukiwanie

 Przeglądanie

 Pobieranie

Strona główna » Rozumiem

Rozumiem

Kalendarium

Wyszukiwanie

Wyszukaj obszar Natura 2000, który Cię interesuje. Do pobrania są dostępne mapy dla wszystkich obszarów wraz ze standardowymi formularzami danych. Wyszukiwarka umożliwia wyszukiwanie obszarów według podziału administracyjnego kraju, jak również po nazwie, kodzie, czy powierzchni obszaru.

Wyszukaj obszar

Słowo kluczowe Powierzchnia od/do (w ha)

Województwa: ☐ wszystkie

☐ dolnośląskie	☐ kujawsko-pomorskie	☐ lubelskie	☐ lubuskie
☐ łódzkie	☐ małopolskie	☐ mazowieckie	☐ opolskie
☐ podkarpackie	☐ podlaskie	☒ pomorskie	☐ śląskie
☐ świętokrzyskie	☐ warmińsko-mazurskie	☐ wielkopolskie	☐ zachodniopomorskie

[> Szukaj](#)

Wyniki wyszukiwania

Nazwa	Kod	Województwo	Powiat	Gmina	Pow. [ha]	
Bagna Izbiokie	PLH220001	pomorskie	śląski	Główny	788.4	
Białe Błoto	PLH220002	pomorskie	śląski, gdański	Cewice Linia	43.4	
Białogóra	PLH220003	pomorskie	gdański	Krokowa, Choczewo	1 132.8	
Bytowskie Jeziora Lobeliowe	PLH220005	pomorskie	śląski	Bytów, Studzienice	2 490.3	
Dolina Górnej Łęby	PLH220008	pomorskie	gdański	Chmielno, Kartuzy, Linia, Luzino, Łęczycze	2 550.1	

Przeglądanie

W tej części znajdują się linki do serwisów mapowych prezentujące obszary objęte siecią Natura 2000, umożliwiające ich przeglądanie na interaktywnych mapach Polski i Europy.

Przeglądaj mapy Polski

Przeglądaj mapy Europy

prezentujące obszary Natura 2000 za pomocą interaktywnych serwisów:

- GEOSERWIS.GDOS.GOV.PL
- GEOPORTAL.GOV.PL - (pobierz instrukcję)

prezentujące obszary Natura 2000 na terenie państw wspólnoty:

- NATURA2000.EEA.EUROPA.EU

Wyszukiwanie Obszarów Natura 2000 – następuje albo na Geoserwisie

geoserwis
mapy

Mapa

ortofotomapa GUGiK

Legenda

- ☒ Ortofotomapa
 - ☒ Ortofotomapa
- ☒ Obszary chronione
 - ☒ Rezerваты
 - ☒ Parki Krajobrazowe *
 - ☒ Parki Narodowe **
 - ☒ Obszary Chronionego Krajobrazu *
 - ☒ Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe *
 - ☒ Natura 2000 - obszary ptasie
 - ☒ Natura 2000 - obszary siedliskowe
- ☐ Atrakcje turystyczne
- ☐ Dla podróżnych
- ☐ Multimedia
- ☐ Dane katastralne GUGiK
- ☐ Państwowy Rejestr Granic
- ☐ Państwowy Rejestr Nazw Geogr.

więcej...

* - dane w weryfikacji

** - dane w aktualizacji

Wyszukiwanie Obszarów Natura 2000 – następuje albo na geoportalu.gov.pl

http://geoportal.gov.pl/

szkie kroki Aktualności

SEARCH PDFCreator eBay Amazon Options

17_warunki_ekologiczne.jpg (Obraz...)

geoportal

AKTUALNOŚCI

- Nowości w Geoportalu
- Nowości techniczne
- PROJEKT GEOPORTAL 2

LOGOWANIE

Nazwa użytkownika

Hasło

Pamiętaj mnie ☐

Zaloguj

[Nie pamiętasz hasła?](#)

[Nie pamiętasz nazwy?](#)

Nie masz konta? [Załącz swoje konto!](#)

NAJNOWSZE ARTYKUŁY

- KOMUNIKAT NR 44 Z DNIA 18.01.2012
- KOMUNIKAT NR 43 Z DNIA 05.12.2011
- KOMUNIKAT NR 42 Z DNIA 17.11.2011
- KOMUNIKAT NR 41 Z DNIA 14.11.2011

AKTUALNOŚCI

geoportal.gov.pl

GEOPORTAL 2

Czcionka: A+ A- Reset

MAPY

KATALOG METADANYCH

ANKIETA

Czy materiały zawarte w Geoportalu są przydatne?

☐ Tak

☐ Nie

☐ Nie mam zdania

☐ Brakuje wielu informacji

Głosuj Wyniki

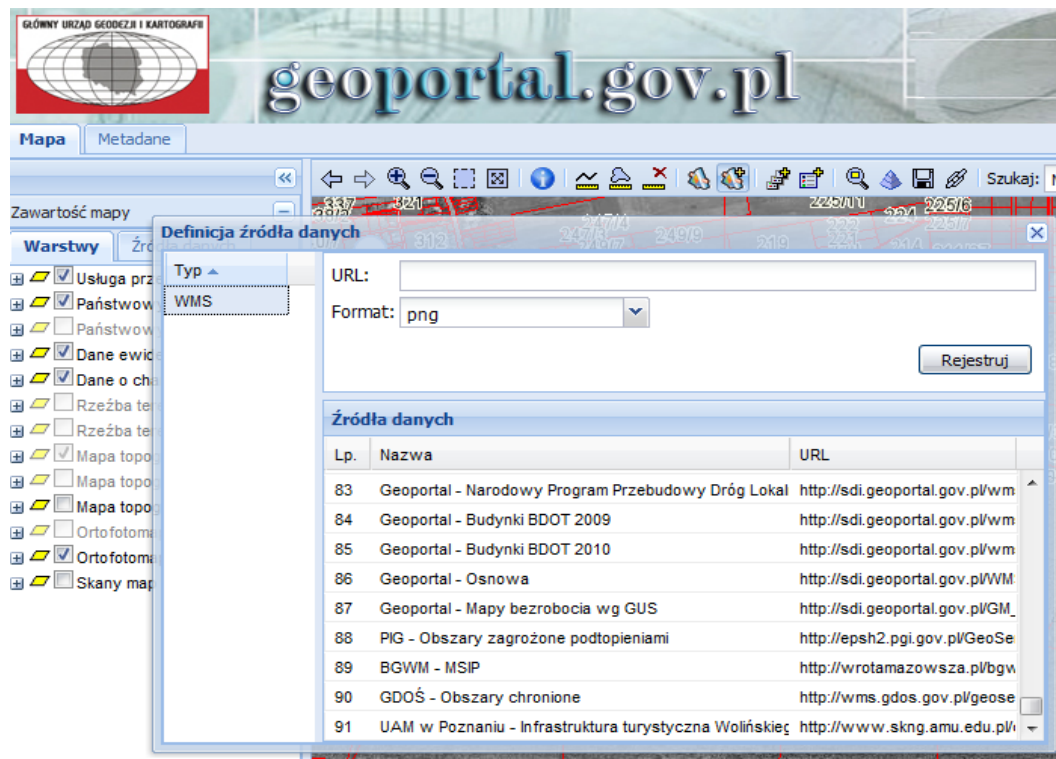
ZGŁOŚ BŁĄD

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

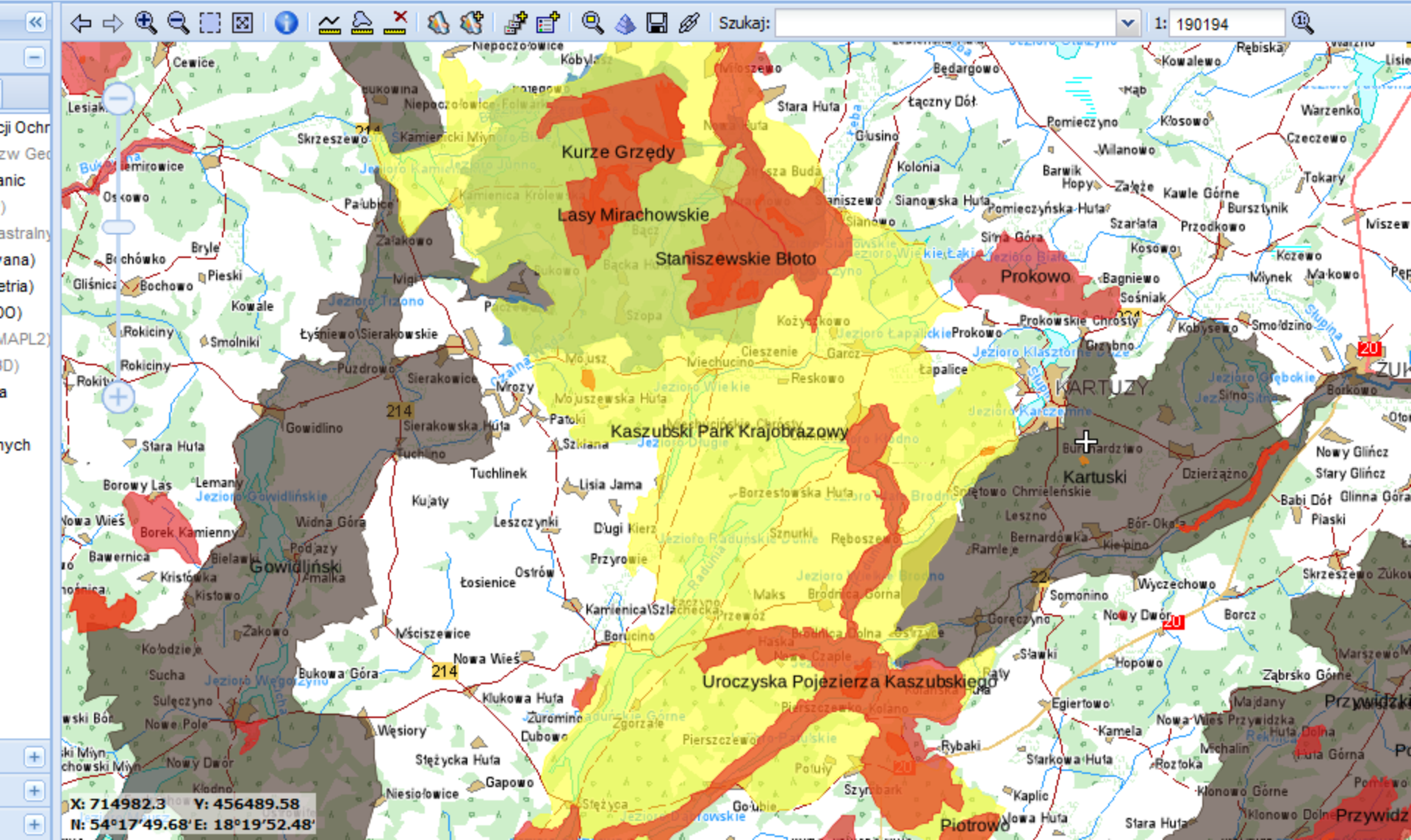
Aby móc skorzystać z możliwości wyświetlenia granic obszarów chronionych udostępnionych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na tej stronie, należy kolejno:

1. Otworzyć stronę mapy Polski w Geoportalu, znajdującą się pod adresem: **<http://maps.geoportal.gov.pl/webclient/>**
2. Po otwarciu mapy wybrać opcję "Zdefiniuj źródło danych" (za pomocą 12-tej ikony od lewej, znajdującej się na niebieskim pasku nad mapą)
3. Następnie należy zaznaczyć napis "WMS"
4. W pasku "URL" wpisać adres: **<http://wms.gdos.gov.pl/geoserver/wms?>**
5. Na zakończenie należy potwierdzić procedurę przyciskiem "Rejestruj"

- powiększanie mapy

geoportal.gov.pl

- powiększanie mapy

geoportal.gov.pl

